

Kunigas, monsinjoras, teologijos mokslų daktaras, vienas iš Panevėžio Kazimiero Paltaroko vidurinės mokyklos įkūrėjų ir pirmasis direktorius

Jonas Juodelis

(1921-2006)

Žmonių atmintyje jis išliks kaip sielų gydytojas, dvasios mokytojas, didžiausias moralinis autoritetas.

„Monsinjoras Jonas Juodelis – tyli, tauri asmenybė Viešpaties vynuogyne.“

VDU dekanas Stasys Vytautas Vaičiūnas

Monsinjoro Jono Juodelio dvasingumo ištakos

Viso ko pradžia buvo šeima. Jono Juodelio mama Ona Bronislava Karosaitė ir tėvas Antanas Juodelis buvo darbštūs, šeima didžiavosi giminyste su vyskupu Antanu Karosu. Jis dalyvavo tėvų vestuvėse. Jonas Juodelis gimė 1921 metais gegužės 21 dieną Anykščių rajone, Liudiškių vienkiemyje. Tėvelis buvo labai švelnus, mylėjo vaikus, o mama griežta, reikli. Brolis Antanas ir sesuo Ona buvo smarkesnio charakterio- dainininkai, šokėjai. Jonas – švelnus, susimąstęs, visą dėmesį nuo mažens skirdavęs knygai. Jonukas labai norėjo mokytis. Tėvai palaikė tokį jo norą. Ypač motina. Anykščiuose Jonukas baigė Šv. Kryžiaus seserų vienuolių įkurtą pradžios mokyklą. Sesuo pasakojo, kad Jonukas buvo labai stropus mokinys. Baigęs pradžios mokyklą, dirbo ūkyje. Tuo metu buvo reformuojama mokykla. Prie pasaulietiškos pradžios mokyklos buvo įkurtas penktas skyrius. Jonukas per metus baigė du skyrius, išlaikė egzaminus į pirmą reformuotos gimnazijos klasę. Po trijų mokslo metų progimnazijoje Jonas Juodelis nuvyko mokytis į Panevėžio berniukų gimnaziją. Jam čia patiko mokytis. Dalyvavo vaidinimuose, aistringai skaitė knygas, o geriausiai sekėsi matematika. 1942 m. baigė Panevėžio berniukų gimnaziją. Tų pačių metų rudenį įstojo į Kauno kunigų seminariją. 1946 m. balandžio 7 d. buvo paskelbti mažieji šventinimai. Klierikas Jonas Juodelis gruodžio 10 d. buvo iššventintas subdiakonu, o gruodžio 11 dieną- diakonu. Gruodžio 20 dieną vyskupas Kazimieras Paltarokas diakoną Joną Juodelį iššventino į kunigus.

Mons. Jono Juodelio gyvenime išskiriami tokie laikotarpiai:

1. Vikaras Kupiškyje (1947 – 1949), Šeduvoje (1956 – 1969).
2. Klebonas Pandėlyje (1969 -1970), Panevėžyje (1970 – 2006).
3. Panevėžio vyskupijos kancleris (1949-1959) ir (1983 -2001).
4. Tremtis Sibiro lageryje Angarske (1952 – 1955). Dirbo statybininku, felčeriu.

1948 m. apgynė filosofijos licenciato disertaciją „Žako Mariteno integralinis humanizmas.“

1949 m. jauną kunigą, mokslininką Panevėžio vyskupas paskyrė vyskupijos kancleriu. Dirbdamas Panevėžyje daug nuveikė, kad būtų surinkti ir išsaugoti istoriniai duomenys apie Panevėžio vyskupijos bažnyčias. Išsaugotos medžiagos pagrindu 1998 m. buvo išleista knyga „Panevėžio vyskupija. Istoriniai duomenys. Pastoracinė veikla.“

1952-1955 metais kunigas Jonas Juodelis buvo ištremtas į Sibirą. 1955 metais Jonas Juodelis iš Sibiro grįžo į Tėvynę. Tęsė kunigystę. Dirbo vikaru Kupiškyje, Kristaus Žengimo dangų bažnyčioje. Dirbo vikaru Seduvoje, klebonu Pandėlyje. Lietuvos mokslo taryba 1995 m. gruodžio 14 d. pripažino mokslo laipsnį už parengtą ir apgintą filosofijos licenciatą disertaciją. Jonas Juodelis buvo pripažintas teologijos mokslų daktaru. Nuo 1970 metų visą savo gyvenimą buvo klebonu Panevėžio Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje. Šalia kunigo pareigų mons. Jonas Juodelis dirbo vyskupijos kancleriu, tribunolo teisėju, vadovavo Lietuvos katalikų mokslų akademijos Panevėžio skyriui, katechetikos komisijai, ruošiančiai tikybės mokytojus miestui ir apskrčiai, dėstė Kauno Vytauto Didžiojo universitete, publikavo mokslinius straipsnius periodikoje, skaitė paskaitas visuomenei, rengė ir skaitė pranešimus konferencijose, suvažiavimuose,

„Kunigas Jonas Juodelis - tai neeilinis Aukštaitijos žiburys dvasinio gyvenimo padangėje, asmenybė, kurioje visiškai subrandinta žmogiška dvasinė, intelektualinė ir pastoracinė formacija, tai knygos ir mokslo mylėtojas.

Kunigystė – tai didžiausia atsakomybė prieš Dievą ir žmogų. Būti kunigu - tai reiškia žmogaus rankomis nešti Dievo tiesą. Tai pašaukimas, reikalaujantis neatšaukiamo apsisprendimo žengti po Kristaus vėliava iki pat paskutinio širdies dūžio.“

J.E. vyskupas Juozas Preikšas

Pirmasis Kazimiero Paltaroko vidurinės mokyklos direktorius

Mons. Jonas Juodelis visus žavėjo erudicija, inteligentiškumu, ramybe, dvasingumu. Toks jis išliks visų atmintyje. Kazimiero Paltaroko gimnazijos mokiniams, mokytojams monsinjoras išliks brangus kaip pirmasis Kazimiero Paltaroko vidurinės mokyklos, įkurtos dar 1991 m. su monsinjoro pritarimu ir vyskupo Juozo Preikšo Dekretu Nr. 192, 1991-05-17 bei Panevėžio miesto valdybos 1991-07-08 potvarkiu Nr. 345v. , direktorius.

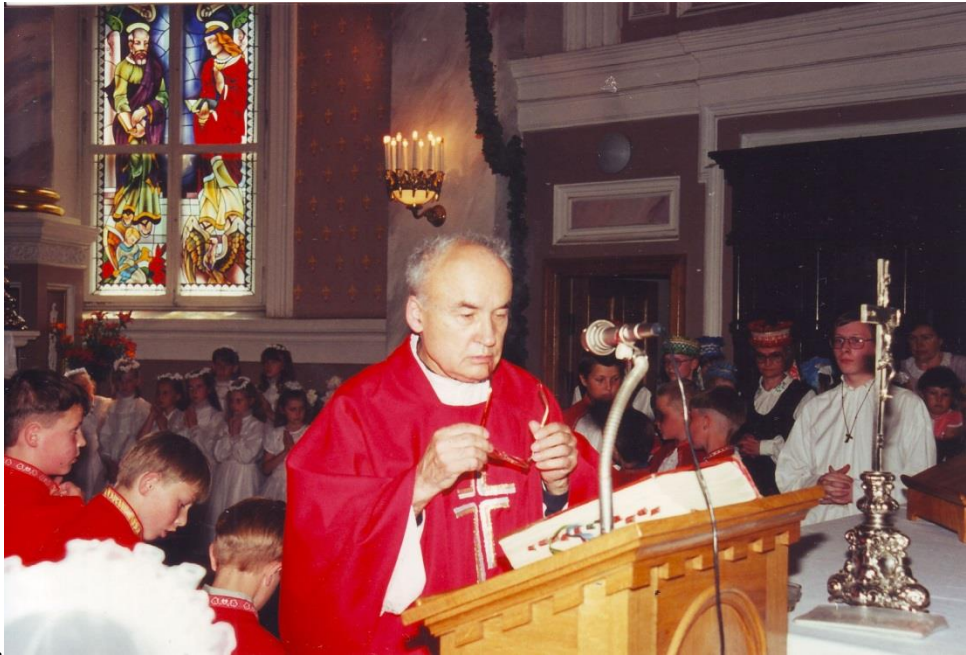
Mokytojams, kuriems teko dirbti tik įsikūrus Kazimiero Paltaroko vidurinei mokyklai (kai pirmuoju šios mokyklos direktoriumi buvo kunigas mons. Jonas Juodelis, ir vėlesniais metais), malonu prisiminti, su kokia išmintimi, drąsa ir rūpestingumu mons. Jonas Juodelis kartu su J.E. vyskupu Juozu Preikšu kūrė, augino ir puoselėjo jauną, gležną mūsų mokyklą. Teko dirbti, bendrauti su dvasiniais vadovais, kurie savo asmenybėmis, buvimu šalia, didžiule erudicija ir meile mus visus augino. Nors ir turėdami labai daug pareigų, visada dalyvaudavo mokyklos šventėse, renginiuose, rūpinosi mokykla, mokytojais ir mokiniais. Norėtuši ir dabar jiems padėkoti už pasitikėjimą žmogumi, dvasingumo pamokas, už mūsų mokyklą, mokytis iš jų meilės gyvenimui, žmonėms, Dievui. Mons. Jonas Juodelis labai mylėjo vaikus. Apsilankęs mokykloje, atnešdavo mokiniams knygelių, vieną kartą kiekvienam padovanojo po skraidantį aitvarą – nerūpestingos vaikystės simbolį.

Ypatingi įvertinimai

1997 m. mons. Jonui Juodeliui suteiktas mokslo srityje nusipelnusio panevėžiečio vardas.

Ypatingas įvertinimas – 1987 m. klebonas Jonas Juodeliui buvo suteiktas Šventojo Tėvo palaiminimas.

1990 m. pavasarį už pavyzdinę darbą, gražų kunigo būdą Šventasis Tėvas Jonas Paulius II kunigui Jonui Juodeliui suteikė monsinjoro titulą.

2001 m. suteiktas Panevėžio miesto garbės piliečio vardas.

Kunigas Jonas Juodelis mirė 2006 m. sausio 7 d. Palaidotas Panevėžyje, šv. Petro ir Povilo bažnyčios šventoriuje.

Monsinjoras Jonas Juodelis rašė:

„Mano jėgų ir energijos šaltinis yra pats Dievas“.

„Visas mano gyvenimas nuo pat mažens skirtas padėti kitiems.“

„Tikėjimas – tvirčiausias žmogaus gyvenimo pamatas“.

„Kuo esame arčiau Kristaus, tuo esame arčiau vieni prie kitų: krikščioniški idealai tampa visiems suprantami ir pasiekiami.“

„Gyvenime reikia labai daug aukotis. Be ryžto ir kantrybės nė vienas jaunas žmogus gyvenime nieko didingo nepasiekia.“

„Kad dvasia viešpatautų kūne, būtina nuolatinė kova su savo ydomis.“

„Labai svarbu įsiklausyti į viltingus Kristaus žodžius: „Nebijokite, aš nugalėjau pasaulį“. Prisiminkite Maironį: „Kai skausmas tau širdį suspaus, bėk prie galingos maldos“.

„Ryžtas, tvirta valia ir žinojimas, kad esame Dievo vaikai, begalinis pasitikėjimas Jo gerumu yra tvirčiausia kiekvieno žmogaus, ypač kenčiančiojo atrama ir stiprybė. Tad tikėkite, nes tikėjimas teikia paguodą, ramybę ir amžinojo gyvenimo viltį: mylėkite, nes Dievas yra meilė.“

„Mano didžiausias linkėjimas – visada gyvenkite vienybėje su mirties nugalėtoju Kristumi.“

Panaudota literatūra:

Aldona Vasiliauskienė „Monsinjoras Jonas Juodelis“, Vilnius, 2001.

„Lietuvos aidas“, 2006-01-17 Nr.13

Mons. Jono Juodelio atminimo išsaugojimas

Panevėžio Kazimiero Paltaroko gimnazijos bibliotekoje saugomos mons. Jono Juodelio asmeninės bibliotekos knygos, kurias perdavė kunigo sesuo Ona Juodelytė – Morkvėnienė. Tai nuotraukų albumai, suvenyrai, kryžius, kurį pagamino ir padovanojo tikintieji. Saugomos 774 knygos. Tai rankraštinės, religinio turinio, giesmės su natomis, grožinė lietuvių ir užsienio rašytojų literatūra, istorinės, mokslinės, pažintinės, etnografinės, žodynai, knygos apie gamtą ir keliones, biografijos, memuarai, spaudos rinkiniai lietuvių ir užsienio kalbomis.

Panevėžio Kazimiero Paltaroko gimnazijos bendruomenė, švėsdama gimnazijos įkūrimo 25-metį ir minėdama kunigo, mons., teologijos mokslų daktaro Jono Juodelio 95-ąsias gimimo metines bei pagerbdama vieno šios mokyklos įkūrėjų ir pirmojo direktoriaus didžiulį įnašą į jos gyvavimą ir augimą,

2016 metų spalio 18 dieną

gimnazijos bibliotekai

suteikė Jono Juodelio vardą.

